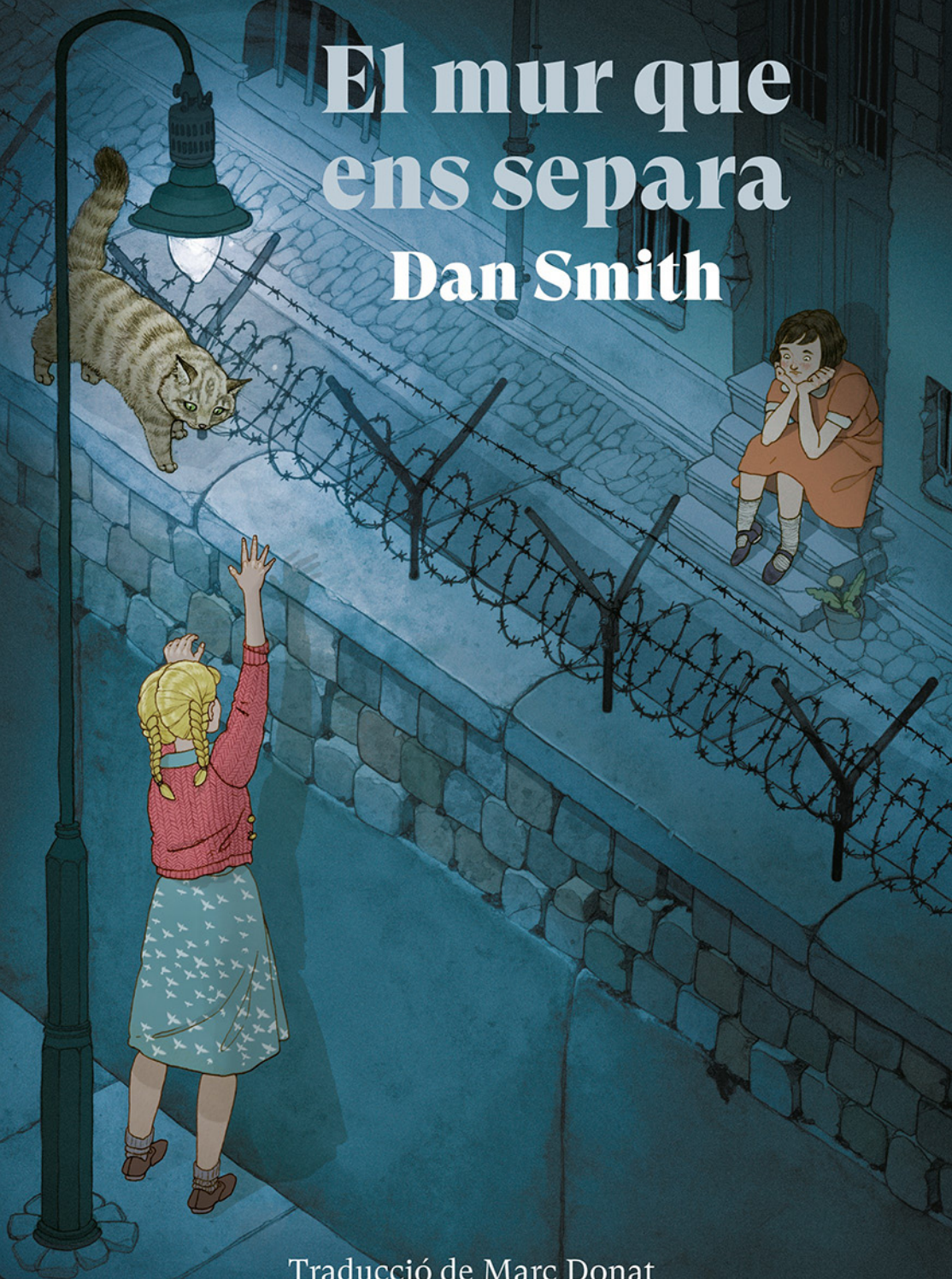

El mur que ens separa

Dan Smith

Traducció de Marc Donat

Expedient número 2372: Document 13

Diari escrit per Anja Schumann.

Requisat a Anja Schumann després de la seva
detenció el 7 d'octubre de 1961.

Aquest diari pertany a Anja Schumann,
de 12 anys i tres quarts.

Prohibit llegir-lo!

Diumenge 13 d'agost
(primera hora del matí)

Són exactament les dues i set de la matinada, però no puc dormir. No després de tot el que acaba de passar. Ara ja és oficial. El món s'ha tornat boig!

Estava dormint (esclar que estava dormint... Era de nit!) quan he sentit sorolls. Al principi, formaven part del que somiava (els somnis són estranys), després he sentit sorolls de motors, de cops i veus, i he pensat que ja devíem ser al matí, però com que encara era fosc, tot plegat no tenia ni cap ni peus. M'he llevat, m'he acostat a la finestra i he vist el carrer ple de soldats!

Els he comptat:

- quinze soldats (amb uniforme de l'Alemanya Oriental);
- onze *Volkspolizei*¹ (de l'Alemanya Oriental);
- quatre camions (de l'exèrcit);
- dos cotxes (de la policia).

Hi havia molt enrenou. Soroll de motors de camions, i de gent xerrant i cridant. Sentia sirenes una mica més lluny, i quan he aixafat la cara contra la finestra he vist un tanc al final del carrer, sota el fanal.

Un tanc!

Els soldats que teníem davant del nostre bloc de pisos anaven desplegant un filat de pues amb què dividien el carrer just per la meitat! Des de la meva banda fins a la de la Monika hi ha exactament quaranta-sis passes (ho comprovo sempre que travesso el carrer, que és cada dia), i la frontera és exactament al mig, a vint-i-tres passes de tots dos costats. Cada dia fem broma dient que travessem la frontera per veure'ns, però com ens ho farem ara si hi ha un filat de pues al mig?!

Els policies ens donaven l'esquena per poder vigilar els edificis de la banda de la Monika mentre els

1. *Volkspolizei* ('la policia del poble', en alemany), el cos de policia de l'antiga Alemanya Oriental o RDA (República Democràtica Alemanya). (*N. del t.*)

soldats desplegaven el filat. Duïen fusells i escridasaven les persones (massa per poder-los comptar bé!) que sortien dels pisos per veure què passava, però s'anaven encenent les llums de totes les finestres i cada cop sortia més gent al carrer.

De la nostra banda també en sortien, però els policies i els soldats els ignoraven perquè, fet i fet, ningú podia travessar el filat de pues.

La mare i el pare han entrat a la meva habitació i m'han ordenat que m'allunyés de la finestra, però jo no volia perquè veia la Monika (dotze anys i un quart) a l'altra banda del carrer, plantada a la seva finestra, mirant què passava. Tenia la tieta Trudi i l'oncle Konrad al costat, com si fossin un mirall de nosaltres a la meva habitació. L'Otto també hi era. De nit, sempre s'escapa fins a casa de la Monika perquè li dona menjar, tot i que ella ho negui. El gat és meu, però m'és igual compartir-lo: la Monika no és només la meva cosina, és la meva millor amiga del món.

La gentada que hi havia al carrer s'ha començat a inquietar. Al principi, no. Al principi només preguntaven, però després s'han posat a parlar més fort i a escridassar els policies. Des de la finestra, els sentia com preguntaven als soldats per què instal·laven el filat, però els policies se'ls treien del damunt. He vist com empenyien un home contra la vorera i una dona

s'ha posat a cridar tant que se l'han endut de males maneres. Els han ficat a tots dos dins d'un cotxe. No n'estic segura, però m'ha semblat que eren els veïns del pis del costat del de la Monika. Beck, diria que es diuen. Sigui com sigui, m'he espantat molt. Espero que estiguin bé.

Quan tot plegat s'ha calmat una miqueta, gairebé tothom ha tornat a casa seva, els soldats han anat fins als camions i han deixat el filat de pues instal·lat. Ara els sento de lluny, i també més crits una mica més enllà.

Se suposa que me n'he d'anar a dormir una altra vegada, però no hi paro de donar voltes:

1. Com m'ho faré per veure'ns amb la Monika si tenim un filat al mig del carrer?
2. Com tornarà a casa l'Otto? (El pare diu que l'Otto se'n sortirà. Diu que els gats són més llestos que la tinya i que sempre saben trobar el camí per tornar.)
3. Com podrà anar a treballar l'oncle Konrad?
4. Què passarà ara?

Com que el pare ha dit que aquest era «un moment històric important», escriuré tot el que pugui al meu diari per no deixar-me res de res.

Diumenge 13 d'agost
(vespre)

He sortit al carrer per veure-ho tot de més a la vora. La mare i el pare volien que em quedés a casa, però com que al carrer no hi havia cap camió, només uns quants soldats al costat oriental (el de la Monika), m'han dit que hi podia anar. Ells també ho volien veure, o sigui que tampoc m'ho podien prohibir, oi?

El filat de pues és encara més esgarriós vist de prop. Fa més o menys com jo i té les pues molt esmolades (n'he tocat una i m'ha anat d'un pèl que no em punxés!). Hi havia molta gent a banda i banda del carrer mirant el filat i parlant del que havia passat a la nit. Explicaven que els soldats de l'Alemanya Oriental han construït aquest filat de pues per tot el Berlín Occidental per evitar que els berlinesos orientals vinguessin cap aquí. Explicaven que hi havia una pila de gent per tota la ciutat protestant molt exaltada.

Frau Weber (la veïna del costat) ha dit que havia sentit a parlar d'una dona que ahir a la nit havia intentat travessar el filat per passar al nostre costat, però que s'hi havia quedat atrapada i l'havien hagut de treure amb tot de talls i sagnant molt. Pobra dona! M'esgarrijo només de pensar que et puguis quedar atrapat en totes aquestes punxes!

La Monika era al carrer, però no hem pogut parlar gaire perquè era al seu costat del filat (oriental) i jo al meu (occidental) i hi havia molta gent que xerrava a crits. A la seva banda hi havia soldats que impedi- en que la gent s'acostés al filat. L'únic que hem fet és saludar-nos amb la mà i somriure. Ha sigut emocio- nant, però també trist. Em pregunto quant de temps s'hi estarà el filat... Esperem que no gaire. Segur que algú ordenarà que el treguin, perquè la mare i el pare diuen que han separat moltes famílies com la nostra, i algunes encara estan pitjor, i això no és just. Les famílies no s'han de separar mai.

Fa un moment, havent sopat (pa amb mantega i unes salsitxes a la planxa boníssimes!), hem vist les notícies a la televisió i han ensenyat un mapa del país amb Berlín al centre de l'Alemanya Oriental. Hi ha- via una línia gruixuda que envoltava el Berlín Occi- dental. El presentador explicava que el filat de pues rodeja tota aquesta part de la ciutat, com la línia del mapa. Sembla que només siguem una petita illa dins de l'Alemanya Oriental. Fa una mica de por. Ha dit que el govern de l'Alemanya Oriental ha posat aques- ta barrera perquè tothom d'allà vol venir aquí. Mol- ta gent ja hi ha vingut, la qual cosa vol dir que allà no tenen prou gent per treballar i per altres coses. En comptes de fer una tanca per retenir aquesta gent,

haurien de fer que l'Alemanya Oriental sigui un lloc més agradable per viure-hi. Si ho fos de debò, la gent s'hi voldria quedar.

El pare ha explicat que una secretària de l'oficina té el marit treballant al Berlín Oriental, i que probablement hi ha quedat atrapat i s'hi haurà de quedar per sempre. Això vol dir que la Monika no podrà venir mai al nostre costat?

També tinc una bona notícia: l'Otto ha tornat! Deu haver trobat un camí per travessar el filat. El pare tenia raó quan deia que els gats sempre troben el camí per tornar.

PS. Ho he retallat del diari que llegeix el pare. (Me n'ha donat permís.)

13/08/1961

TANCA LA FRONTERA

A primera hora del matí del 13 d'agost, els tancs van sortir al carrer, els reflectors ho van il·luminar tot i Berlín es va omplir de soldats. La policia de l'Alemanya de l'Est ha aixecat barreres per tota la ciutat per separar l'Est de l'Oest. Els soldats, armats amb metralladores, tenien ordres de disparar contra qualsevol que intentés travessar cap als sectors occidentals. Han dividit famílies, han trencat amistats.

A primera hora del matí i durant tot el dia, milers de ciutadans del Berlín Occidental van sortir amb llanternes per cridar proclames contra la policia de l'Alemanya de l'Est. Els del Berlín Oriental també van sortir a protestar, però la policia els allunyava de la tanca amb gasos lacrimògens i bombes de fum. Els soldats amenaçaven la gentada amb subfusells, i un ciutadà del Berlín Occidental va ser ferit a la cama amb una baioneta quan es va acostar massa a la barrera.

Uns quants ciutadans del Berlín Oriental han fet un últim intent per fugir: es parla de dones i nens que han saltat des de les finestres dels pisos del Berlín Oriental, i de joves que s'han intentat enfilejar per la barrera de pues. Un estudiant de l'Alemanya de l'Est ha fugit a correccuita. S'ha esmunyit entre les punxes i ha desaparegut entre la gentada de l'Alemanya Occidental, que encoratjava la seva valentia.

El Berlín Oriental està ara custodiat per dues divisions blindades, 10.000 policies i 2.000 militars, tots armats. Les notícies insinuen que els obrers de l'Alemanya de l'Est ja han començat a fortificar la barrera.

Dimarts 15 d'agost

No em puc creure el que està passant. Em moro de ràbia i tinc moltes ganes d'escriu-dassarr qui sigui. Són les vacances d'estiu i vull jugar amb la Monika, però només la puc saludar a través del filat de pues o des de la finestra. Ens veiem cada matí i cada vespre. A la tarda sortim al carrer per parlar a través de la barrera, però és complicat i no fem altra cosa que cridar-nos. Hem provat de jugar a llançar-nos la pilota per damunt del filat, però un soldat del costat de la Monika se'ns ha acostat i li ha dit que parés. A la banda de la Monika sempre hi ha soldats al final del carrer. De tant en tant van passant per comprovar que el filat estigui intacte i ordenen a la gent que se n'apartin.

La Monika diu que l'oncle Konrad ja no pot treballar al Berlín Occidental. El Dieter (de catorze anys i tres quarts), que viu una mica més avall, ha explicat que havia sentit que hi ha gent del Berlín Oriental que disposen d'un passi per venir al nostre costat, i he pensat que potser l'oncle en podria aconseguir un. Però el pare m'ha dit que no és veritat i que els que manen al Berlín Oriental es volen assegurar que tothom s'hi quedi. Perquè els habitants del sector oriental que tenen famílies al Berlín Occidental potser vindrien i no voldrien tornar. I com que el pare treballa a la base

britànica, sap de què parla. Diu que a la base «hi ha un bon enrenou».

PS. Avui he copiat aquest mapa del diari. Soc molt bona dibuixant, i ha quedat fabulós. En primer lloc l'he dibuixat amb llapis, després l'he passat a ploma i gairebé no he fet cap taca. El Berlín Occidental sembla una petita illa al mig de l'Alemanya Oriental! També he escrit unes quantes dades que el pare m'ha explicat sobre per què Berlín està dividida en dues parts.

- El 1945, després de la guerra, Alemanya es va dividir en Oriental (de l'Est) i Occidental (de l'Oest).
- L'Alemanya Oriental està controlada per la Unió Soviètica (Rússia).
- L'Alemanya Occidental té una part francesa, una part britànica i una part americana.
- La capital, Berlín (on visc), és just al centre de l'Alemanya Oriental i està dividida en quatre sectors: el francès, el britànic i l'americà, que són al Berlín Occidental (on visc), i el soviètic, que és al Berlín Oriental (on viu la Monika).
- L'Alemanya Oriental (Monika!) s'anomena República Democràtica Alemanya (RDA).
- L'Alemanya Occidental (jo!) s'anomena República Federal d'Alemanya (RFA).

